

1. KAPITOLA

Moja starká zbožňovala všetky sviatky, ale jej zďaleka najobľúbenejšie boli Vianoce. Každý rok začiatkom decembra vytiahla adventný kalendár, ktorý vlastnoručne vyrobila z kartotéky vyradenej z knižnice, keď počítače nahradili ručný systém evidovania kníh.

Starká leštila kartotéku, až kým drevené vlákno nebolo zlaté a pruhované. Na každú z dvadsiatich piatich zásuviek rukou napísala čísla dní v decembri a pod každé číslo pridala obrázok na tému Vianoc – pod 3. decembrom bola snehová vločka, mikulášska čapica pod 12. decembrom a pod dátumom 25. decembra nakreslila troch kráľov so sklonenými hlavami. Každý z týchto mudrcov držal v dlaniach vznešený dar.

Počas môjho detstva a aj neskôr starká dávala do každej zásuvky úžasné poklady, ktoré zháňala počas celého roka a odkladala len pre mňa – napríklad hladkú ružovú mušľu, višne v čokoláde zabalené v červenej fólii či miniatúrnu striebornú lyžičku.

Prvého decembra priniesla domov čerstvo odpílený vianočný stromček od Coldwellovcov – poslednej rodiny, v ktorej pracovala ako slúžka. Ten stromček sme ťahali niekoľko poschodí po schodisku až do nášho bytu a ozdobili sme ho girlandou z pukancov a rôznymi ručne vyrobenými ozdobami.

A potom sme 25. decembra vstávali skoro ráno a ešte v pyžamách sme si rozbaľovali darčeky. V jednom roku mi starká vyrobila celú debničku mojej najobľúbenejšej pomarančovej marmelády. Ďalší rok mi darovala strieborný náhrdelník, ktorý dostala, ako hovorila, od svojho dobrého priateľa pred desiatkami rokov. Zalapala som po dychu, keď som otvorila škatuľku a uvidela lesklú retiazku na bielej bavlnenej látke.

„Starká, ale to je tvoj náhrdelník,“ povedala som. „Nemôžem si ho zobrať.“

„Samozrejme, že môžeš. Na tebe bude vyzeráť skvele.“

A tak som ho prijala. Od toho dňa som striebornú retiazku nosila každý deň.

Ale len čo som dostala tento krásny dar, uvedomila som si istý problém. „Och, bože,“ vyjachtala som.

„Čo sa deje?“ opýtala sa starká.

„Môj darček pre teba je teraz zbytočný,“ odpovedala som.

Vzala som do rúk balík, ktorý som zabalila do hnedého papiera a ozdobilá červenou saténovou mašľou. Darovala som jej šperkovnicu v tvare srdca, ktorú som zohnala na neďalekom blšáku. Keď som túto mosadznú šperkovnicu kúpila, bola špinavá a zájdená, a preto som ju dostala za pár drobných. Leštila som ju, kým sa celá neleskla.

„Och, Molly,“ vyhrkla starká, keď ju rozbalila. „Je to krásna šperkovnica.“

„Krásna, ale zbytočná,“ dodala som. „Nemáš si čo do nej dať.“ Obe sme vedeli, že starkin jediný šperk bola retiazka, ktorú mi práve darovala.

„To nič. Cením si tento darček ako všetky.“

Šperkovnicu v tvare srdca položila na svoj nočný stolík, kde stojí dodnes.

Každý rok s príchodom sviatkov začínam premýšľať o svojom živote a spomínať na Vianoce v minulosti. Starká zomrela pred niekoľkými rokmi a stále si pamätám, ako zbožňovala toto výnimočné obdobie roka. Po starkinej smrti som si myslela, že už nikdy nepocítim radosť, že zvyšok svojho života prežijem ako hríb v tme. No nie je to tak. Žijem so svojim milovaným priateľom Juanom Manuelom, vďaka ktorému sa teším zo života. Je ako svetelný maják nádeje a dobrej nálady. Niekedy sa musím uštipnúť. Môj život je taký skvelý, že občas neviem, či je skutočný. A ak je skutočný, bude to tak stále?

Je to hlúpe, viem. Snažím sa potláčať tieto pochybnosti, ale občas sa ma zmocnia. Je pravda, že s Juanom žijeme v harmonickom vzťahu už niekoľko rokov, bývame v skromnom malom byte a s radosťou pracujeme v hoteli Regency Grand. S nástupom decembra, čo bolo pred tromi týždňami, je Juanov prirodzený entuziazmus omnoho intenzívnejší než zvyčajne. Svojou veselou vianočnou náladou strhne každého – vrátane mňa. Jeho radosť je nákazlivá aj v tých najtemnejších časoch. Aj pre toto, ako aj mnohé iné dôvody, si ho veľmi vážim a neviem, čo by som bez neho robila.

S každými Vianocami Juan pridá nejakú novú tradíciu – hovorí tomu tradícia à la Juan. Všetky tieto nápadité rituá-

ly vymýšľa celkom sám, sú to prejavy plné láskavosti, veselosti a čo je najdôležitejšie – radosti.

Počas našich prvých spoločných Vianoc som Juanovi povedala o starkinom adventnom kalendári a odvtedy túto tradíciu dodržiavame.

„Tento mesiac znovu vyhlasujem za Mollin mesiac,“ oznámil 1. decembra tohto roka. „Je to dar pre moju lásku, každý jeden deň. Čo môže byť krajšie?“

Každý rok naplní starkin adventný kalendár pokladmi, vybranými výlučne pre mňa. Keď otváram zásuvky a jeho tvár sa rozžiari detskou radosťou, pripomína mi starkine slová o obdarovávaní iných – čisté srdce sa teší viac z dávania ako prijímania darov.

Počas našich druhých spoločných Vianoc vznikol ďalší rituál – spoločné pečenie sušienok v našej stiesnenej, no upratanej kuchyni, ich zdobenie cukrovou polevou, hoci Juanove výtvary sú vždy krajšie ako moje. Keď sú sušienky hotové a zabalené, Juan sa prezlečí za Santa Clausa, ja za jeho škriatka a rozdávame škatule so sušienkami každému susedovi v našom bytovom dome. Zopár ich necháme pri vchode pre neznámych ľudí, aby mali trochu radosti počas sviatkov.

Počas našich tretích spoločných Vianoc sa Juan posunul na úplne novú úroveň. „Okno bytu máme do ulice. Niektorí obyvatelia si ho zdobia svetielkami. Aj my by sme mali!“ vyhlásil. Než som ho stihla zastaviť, odišiel do obchodu a kúpil súpravu viacfarebných svetielok a pripevnil ich okolo rámu okna v obývačke a vyčaril tak blikajúcu krajinu zázrakov, ktorú vidieť z veľkej diaľky.

A minulý rok sa pridala ďalšia tradícia à la Juan – táto je však najšialenejšia. V jeden decembrový deň, keď napa-

dol prvý sneh, vletel do obývačky, kde som sedela na našej ošúchanej pohovke, a zahlásil: „Podme sa povozit' na koči s konským záprahom a spievať si koledy! Vždy som to chcel urobiť – zažiť romantickú jazdu v uliciach mesta s mojou Molly po boku.“

„Pekný nápad,“ odpovedala som. „Niekedy to premyslíme.“

„Premyslíme?“ spýtal sa nechápavo. „Urobíme to a hneď!“

Čoskoro som bola zababušená do teplého kabáta a Juan držal v rukách fľašku horúcej korenistej čokolády, ktorú sám uvaril. Kráčali sme k hlavnému námestiu v meste, kde krúžili vyzdobené koče. Juan zosmutnel, keď mu pohonič povedal sumu za krátku jazdu – vysoko prevyšovala naše skromné možnosti. Rukou siahol na svoju peňaženku, ale zastavila som ho, skôr ako vytiahol peniaze. „Juan, je to priveľa. Určite môžeme robiť niečo iné.“

Jeho oči sa rozžiarili a na lícach sa objavili malé bejárské jamky, ktoré vidím vždy, keď dostane šialený nápad. „Máš pravdu, Molly. Mám lepší plán.“

Na druhý deň sme sa opäť ocitli na hlavnom námestí. Teraz som sedela na vyhodенých detských saniach, ktoré Juan Manuel našiel v kontajneri. On mal na sebe starý kožuch, ktorý kedysi patrilo staršej, na hlave mal sobie parohy z obchodu, kde stojí všetko jeden dolár, a červený klaunovský nos. Dvakrát ma povozil na saniach po hlavnom námestí a celý čas som sa smiala, ako aj každý, kto bol svedkom tohto veselého a pochabého predstavenia. Fotka tejto chvíle stojí dnes v starkinej vitríne. Ja so smiechom zaklámam hlavu a Juan sa pozerá na mňa – s očakávaním, radosťou a možno (dúfam) aj s trochou zalúbenosti. Kto by povedal, že sob môže tak zbožňovať jazdu kočom?

V tejto chvíli v nedeľu nadránom ležím v posteli a nedokážem spať, a tak sledujem Juana v tlmenom svetle, ako pokojne odpočíva na svojom vankúši. V myslí mi víria mnohé spomienky z predchádzajúcich vianočných období. Čoskoro zažijeme naše piate spoločné Vianoce – azda budú také šťastné a veselé ako všetky tie predchádzajúce.

Juanova tvár je pokojná a sladko spiaca. Nebudem ho budiť, hoci je takmer osem hodín. Ešte nie. Zaslúži si poriadny spánok. V poslednom období je veľmi unavený. Môj drahý sa nikdy nezastaví. Neustále niečo rieši, aby boli všetci ostatní spokojní – stará sa o priateľov, rodinu, kolegov, hotelových hostí a aj o mňa.

Včera sme mali v Regency Grand dlhý deň – ja som, ako hlavná chyžná, upratovala izby hostí a Juan pracoval za dvoch v kuchyni v podzemí. Pred pár rokmi ho povýšili na vedúceho cukrárenskej výroby. Znamená to, že počas sviatkov nesie zodpovednosť za prípravu omnoho väčšieho množstva sladkých jedál nad rámec jeho bežných povinností.

Keď sme sa včera po zmene vrátili domov, bola som absolútne vyčerpaná. Vyzula som si topánky, vytrela podrážky, odložila ich do skrine a okamžite som padla na pohovku v obývačke.

„Dobrý bože, Molly, drahá,“ vyriekol Juan, sledujúc ma pri vchode do bytu. „Si taká *cansada*.“

„Áno, som unavená,“ súhlasila som. „V hoteli vládne vianočný chaos. Aj ty musíš byť vyčerpaný.“

Pokrčil plecom, vyzul si topánky, utrel podrážky a uložil ich vedľa mojich. Čoskoro bol už pri mne – prikryl ma dekou so vzorom hviezd od staršej a jemne ma pobozkal na čelo.